Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iaşi
Fascicula: Drept, Ştiințe Economice, Ştiințe Politice

ISSN: 2248-1060 | ISSN-L: 2248-1060
Covered in INDEX COPERNICUS, IDEEAS. REPEC, SOCIONET, ECONPAPER, ERIH PLUS, CEEOL

2018, Issue 22, pages: 1-11 | doi: https://doi.org/10.18662/upalaw/15

Considerations on the Criminalization of the Offense of Leaving the Scene of an Accident

[Considerații privind incriminarea infracțiunii de părăsire a locului accidentului]

Mihaela Laura PAMFIL[1]

[1] Associate Professor Ph.D., "Petre Andrei" University of Iasi, Romania, e-mail: michaela_laura@yahoo.com

Abstract: The purpose of this paper is to analyze the offense of leaving the scene of a road accident focusing on the fulfillment of the typical conditions of the objective side and the subjective side of the offence. In the judicial practice, the main issue faced by the judicial authorities in cases involving offenses of leaving the scene of an accident is related to establishing, the perpetrator's form of guilt at the time of the act, either intent or basic intent or whether has acted guiltily or without guilt. The delimitation of the forms of guilt is very important as the perpetrator's liability can only be traced if it is established, beyond reasonable doubt that he acted intentionally - directly or indirectly - at the time he left the scene of a road accident.

Keywords: leaving the scene of a road accident; intent; guilt.

How to cite: Pamfil, M.L. (2018). Considerations on the criminalization of the offense of leaving the scene of an accident. *Anuarul Universitatii "Petre Andrei" din Iasi, Fascicula: Drept, Stiinte Economice, Stiinte Politice, 22,* 1-11.
https://doi.org/10.18662/upalaw/15

Introducere

Potrivit art. 338 al. 1 Cod penal, părăsirea locului accidentului, fără încuviinţarea poliţiei sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului sau de către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorităţii competente, aflat în timpul desfăşurării probelor practice ale examenului pentru obţinerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulaţie, se pedepseşte cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Părăsirea locului accidentului nu constituie infracţiune în cazurile expres şi limitativ prevăzute de art. 338 al. 3 Cod penal, respectiv:

a) în urma accidentului s-au produs doar pagube materiale;

b) conducătorul vehiculului, în lipsa altor mijloace de transport, transportă el însuşi persoanele rănite la cea mai apropiată unitate sanitară în măsură să acorde asistenţă medicală necesară şi la care a declarat datele personale de identitate şi numărul de înmatriculare sau înregistrare a vehiculului condus, consemnate într-un registru special, dacă se înapoiază imediat la locul accidentului;

c) conducătorul autovehiculului cu regim de circulaţie prioritară anunţă de îndată poliţia, iar după terminarea misiunii se prezintă la sediul unităţii de poliţie pe a cărei rază de competenţă s-a produs accidentul, în vederea întocmirii documentelor de constatare;

d) victima părăseşte locul faptei, iar conducătorul de vehicul anunţă imediat evenimentul la cea mai apropiată unitate de poliţie.

Infracţiunea se poate realiza, din punct de vedere al laturii obiective, printr-o acţiune de părăsire a locului unde s-a produs un accident de circulaţie, acţiune realizată în lipsa unei încuviinţări din partea persoanelor prevăzute de lege sau printr-o inacţiune, respectiv neoprirea la locul producerii accidentului de circulaţie sau neîntoarcerea în acest loc, după părăsirea lui în cazurile permise de lege la lit. b) şi c) anterior indicate.

Codul penal nu defineşte noţiunea de loc al accidentului de circulaţie şi nici nu face trimitere în privinţa acestei noţiuni la dispoziţiile O.U.G. nr. 195/2002 privind circulaţia rutieră pe drumurile publice, deşi potrivit art. 172 Cod penal, ori de câte ori legea penală foloseşte un termen sau o expresie dintre cele arătate în prezentul titlu, înţelesul acesteia este cel prevăzut în articolele următoare (Titlul X. Înţelesul unor termeni sau expresii în legea penală), afară de cazul în care legea penală dispune altfel. Ca urmare, pornind de la premisa că O.U.G. nr. 195/2002 privind circulaţia rutieră pe

drumurile publice care constituie reglementarea-cadru în materia circulației pe drumurile publice, interpretarea conținutului constitutiv al infracțiunii se face prin raportare la definiția noțiunii de accident în O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația rutieră pe drumurile publice. Astfel, potrivit art. 75 din acest act normativ, accidentul de circulație este evenimentul care întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) s-a produs pe un drum deschis circulației publice ori și-a avut originea într-un asemenea loc;

b) a avut ca urmare decesul, rănirea uneia sau a mai multor persoane ori avarierea a cel puțin unui vehicul sau alte pagube materiale;

c) în eveniment a fost implicat cel puțin un vehicul în mișcare.

Față de această definiție, locul săvârșirii accidentului de circulație este segmentul de drum public pe care s-a produs accidentul de circulație, precum și zonele limitrofe acestuia, unde sunt identificate urme ale accidentului (Rusu, Bălan-Rusu, 2014: 196), respectiv suprafața de teren relevantă din perspectiva cercetării la fața locului (Bogdan, Șerban, & Zlati, 2014: 613).

Recurgerea la definiția accidentului de circulație dată de Codul rutier nu a fost însă ferită de critici, invocându-se faptul că prin aceasta s-ar adăuga nepermis la lege, deși legea penală nu îngăduie analogii de nicio natură, cu consecința încălcării principiului legalității incriminării prevăzut de art. 1 Cod penal (Sabău, 2015). În mod cert, ar fi necesar ca legiuitorul să se aplice asupra acestei chestiuni, importantă din prisma persoanelor chemate să răspundă pentru această infracțiune și a organelor judiciare chemate să soluționeze cauze având ca obiect această infracțiune, și să adauge la termenii definiți în Titlul X al Părții Generale a Codului penal termenii de „accident", respectiv de „locul accidentului".

În prezent, în lipsa definirii acestor noțiuni în Codul penal, așa cum arătam anterior, analiza întrunirii elementelor de tipicitate a infracțiunii de părăsire a locului accidentului se realizează prin interpretarea sistematică a prevederilor relevante din Codul penal și din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația rutieră pe drumurile publice. În acest sens, s-au pronunțat atât Curtea Constituțională, sesizată de mai multe ori cu analiza constituționalității art. 338 Cod penal, cât și Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, solicitată să explice conținutul constitutiv al infracțiunii de părăsirea locului accidentului prin prisma termenului de „rănire" folosit de O.U.G. nr.

195/2002 privind circulaţia rutieră pe drumurile publice, în definirea accidentului de circulaţie.

Astfel, Curtea Constituţională a stabilit că din coroborarea dispoziţiilor art. 338 al. 1 Codul penal cu cele ale al. 3 lit. a) al aceluiaşi articol, rezultă că legiuitorul a înţeles să incrimineze fapta de părăsire a locului accidentului în orice situaţie în care respectivul eveniment rutier a avut ca urmare decesul sau rănirea uneia sau a mai multor persoane. Instanţa de control constituţional a statuat că prin „rănire" se înţelege orice atingere adusă integrităţii corporale sau sănătăţii unei persoane, indiferent de gravitate (Deciziile nr. 154 din 24 martie 2016, nr. 140 din 14 martie 2017 şi nr. 340 din 11 mai 2017).

Pornind de la această definire a termenului de rănire, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a stabilit prin Decizia nr. 355/24.04.2018 (publicată în Monitorul Oficial al României nr. 355/24.04.2018), că în interpretarea şi aplicarea dispoziţiilor art. 338 al. 1 din Codul penal, termenul de rănire prevăzut de art. 75 lit. b) teza a II-a din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulaţia pe drumurile publice, republicată, se interpretează în sensul de „leziuni traumatice sau afectarea sănătăţii unei persoane, a căror gravitate este evaluată prin zile de îngrijiri medicale (cel puţin o zi) ori printr-una din urmările prevăzute de art. 194 al. 1 lit. a), c), d) şi e) Cod penal.

Coroborând cele două interpretări cu dispoziţiile art. 338 al. 1 şi al. 3 lit. a) Cod penal, constatăm că fapta unui conducător de vehicul, unui instructor auto, aflat în procesul de instruire, ori a unui examinator al autorităţii competente, aflat în timpul desfăşurării probelor practice ale examenului pentru obţinerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulaţie, de a părăsi, fără încuviinţarea poliţiei sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, locul accidentului, constituie infracţiune doar în condiţiile în care respectivul accident rutier s-a soldat cu atingerea adusă integrităţii corporale sau sănătăţii unei persoane, atingere materializată fie în leziuni traumatice ce au necesitat minim o zi de îngrijiri medicale, fie într-o infirmitate, într-un prejudiciu estetic grav şi permanent, în avort sau în punerea în primejdie a vieţii persoanei. Infracţiunea de părăsire a locului accidentului rutier are aşadar ca premisă producerea unui accident de circulaţie, soldat cu rănirea unei persoane, în accepţiunea dată acestui termen de instanţa de control constituţional şi de instanţa supremă.

În situaţia în care accidentul s-a soldat doar cu pagube materiale, fapta de părăsire a locului accidentului nu constituie infracţiune, fiind incidentă cauza justificativă specială prevăzută de art. 338 al. 3 lit. a) Cod penal.

Părăsirea locului accidentului se poate realiza fie prin ascunderea autorului, fie prin plecarea lui de la locul accidentului, fiind esenţial, în acest context, ca autorul să iasă din sfera vizuală a celor aflaţi la faţa locului accidentului sau care ar putea ajunge la faţa locului (Bogdan, Şerban, & Zlati, 2014: 613). Nu interesează dacă autorul, după producerea accidentului de circulaţie, a oprit vehiculul la faţa locului pentru a observa consecinţele accidentului, după care a plecat de la faţa locului sau dacă şi-a continuat deplasarea fără a opri, nici dacă autorul s-a îndepărtat de la faţa locului cu vehiculul condus în momentul producerii accidentului rutier sau dacă acesta a fost părăsit la faţa locului. Încuviinţarea la care face referire textul art. 338 al. 1 Cod penal nu poate fi înţeleasă ca referindu-se doar la fapta celui care părăseşte locul producerii unui accident rutier doar după ce la faţa locului au ajuns organele abilitate să îi încuviinţeze plecarea, ci la orice situaţie în care conducătorul auto, instructorul auto sau examinatorul autorităţii competente, se îndepărtează de la locul unde s-a produs accidentul rutier în care a fost implicat autoturismul la comanda căruia se afla. Analiza elementelor constitutive ale acestei infracţiuni trebuie să ia în considerare, în primul rând, raţiunea incriminării conduitei conducătorului auto de a părăsi locul accidentului, fără a avea încuviinţarea organelor de poliţie, care nu poate fi alta decât aceea de a se împiedica sustragerea conducătorilor auto care sunt implicaţi în accidente de circulaţie de la răspunderea penală, prin îngreunarea cercetărilor ce urmează a fi făcute în cauză de către organele abilitate, întrucât prezenţa lor este indispensabilă pentru stabilirea circumstanţelor exacte în care s-a produs accidentul de circulaţie, a rolului şi responsabilităţii ce le-ar putea reveni în raport de acesta, fixarea urmelor materiale şi altele asemenea. Este de subliniat în această privinţă că infracţiunea de părăsire a locului accidentului are un dublu obiect juridic, vizând atât relaţiile sociale privitoare la siguranţa circulaţiei pe drumurile publice, prin relaţiile născute ca urmare a obligaţiei de acordare a primului ajutor victimelor accidentelor de circulaţie, cât şi relaţiile sociale privitoare la activitatea de înfăptuire a justiţiei, deoarece, prin părăsirea locului accidentului, este îngreunată activitatea de aflare a adevărului.

Va putea fi reţinută infracţiunea de părăsire a locului accidentului în situaţia în care autorul accidentului de circulaţie rămâne la faţa locului, însă nu

aduce la cunoştinţa organelor judiciare implicarea sa în accident? Într-o cauză penală, instanţa a răspuns negativ, arătând că atâta timp cât nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială rezonabilă că inculpatul a părăsit perimetrul în care s-a produs accidentul de circulaţie, existând posibilitatea ca acesta să se fi aflat tot timpul la faţa locului, însă să nu fi fost observat din cauza întunericului şi numărului mare de persoane prezent, nu poate fi antrenată răspunderea sa penală pentru infracţiunea de părăsire a locului accidentului. În stabilirea situaţiei de fapt, instanţa a reţinut că inculpatul, aflat la volanul unui autoturism marca Peugeot a efectuat o manevră de depăşire neregulamentară a unui microbuz marca Volkswagen, iar în momentul revenirii pe banda corespunzătoare sensului său de deplasare, a intrat în coliziune laterală cu autoturismul marca Dacia care se deplasa din sens opus, coliziune în urma căreia conducătorul autoturismului Dacia a pierdut controlul volanului, a pătruns pe contrasens, unde a intrat în coliziune frontală cu microbuzul marca Volkswagen, impactul dintre autoturismele Dacia şi Volkswagen soldându-se cu decesul conducătorul autoturismului marca Dacia. După coliziunea cu autoturismul Dacia, autoturismul marca Peugeot condus de inculpat s-a răsucit în sens trigonometric, a intrat în derapare, s-a lovit de un parapet de beton din zonă, apoi din nou s-a răsucit, în sens orar, după care a ieşit în afara carosabilului. Ulterior, inculpatul a coborât din autoturism, însă nu a mers la locul unde se aflau celelalte două autovehicule implicate în accident, ci l-a sunat pe fiul său căruia i-a cerut să vină la faţa locului, iar abia după sosirea acestuia au mers împreună la locul unde se aflau celelalte autovehicule şi victimele accidentului, unde fiul său a pretins că el este cel care a condus autoturismul Peugeot. Instanţa a apreciat că întregul material probator nu este în măsură să susţină acuzaţia formulată prin actul de sesizare al instanţei, în sensul că inculpatul ar fi părăsit locul/perimetrul în care s-a produs accidentul de circulaţie, existând în acest sens un dubiu considerabil şi pe deplin rezonabil, ce urmează a-i profita acestuia. În argumentarea acestei concluzii, instanţa a arătat că potrivit procesului-verbal de cercetare la faţa locului întocmit de către agenţii de poliţie, cercetarea la faţa locului s-ar fi efectuat de către agenţii de poliţie între orele 19:40 şi 22:00, pe timp de noapte, activităţile desfăşurându-se în prezenţa a doi martori, iar datorită particularităţii accidentului de circulaţie, respectiv a împrejurării că au existat două coliziuni succesive între trei autovehicule, la momentul la care agenţii de poliţie au ajuns la faţa locului, investigaţiile au debutat cu analiza şi fixarea poziţiilor ultimelor două autoturisme implicate în accidentul de circulaţie, necunoscându-se iniţial implicarea autovehiculului condus de către inculpat, autoturismul acestuia fiind

parcat la o distanţă de aproximativ 50 de metri de locul în care a rămas oprit microbuzul marca Volkswagen. Cercetările au abordat secvenţial următoarele aspecte: examinarea suprafeţei carosabile, analiza şi localizarea microbuzului Volkswagen, precum şi identificarea conducătorului acestuia, căruia i se acordau îngrijiri medicale, constatarea şi fixarea poziţiei autoturismului marca Dacia şi identificarea conducătorului acestuia, ce se afla în ambulanţă şi, în cele din urmă, localizarea marca Peugeot, proprietatea inculpatului. Cu privire la acest autoturism, organele de poliţie au constatat şi inventariat avariile suferite, precizându-se că autoturismul era abandonat la faţa locului, iar conducătorul auto nu a fost găsit la faţa locului, acesta prezentându-se la ora 20:10, împreună cu fiul său, care a declarat iniţial că el a fost cel care a condus autoturismul, fără a putea însă să ofere detalii cu privire la mecanismul de producere al acestuia. După testarea alcoolscopică, inculpatul şi fiul său au revenit asupra acestei versiuni şi au declarat că autoturismul a fost condus de inculpat. Instanţa a reţinut că nu se poate stabili momentul la care organele de poliţie care au efectuat cercetarea la faţa locului, aflându-se în posesia datelor legate şi de implicarea în accidentul de circulaţie al celui de-al treilea autoturism, s-au deplasat în direcţia acestuia din urmă, unde nu l-au găsit pe inculpat şi că, coroborând declaraţiile celor doi martori prezenţi la cercetare la faţa locului, nu se poate stabilit cu precizie că inculpatul nu se afla în numărul semnificativ de persoane care se afla la faţa locului. În aceste condiţii, instanţa a concluzionat că nu are niciun motiv să înlăture versiunea expusă de inculpat asupra conduitei adoptate ulterior accidentului de circulaţie, constând în esenţă că s-a deplasat din locul unde se afla oprit autovehiculul, aproximativ 40 de metri, pentru a-i telefona fiului său şi pentru a-l aştepta pe acesta să vină în locaţia respectivă, fiindu-i frică de reacţia oamenilor adunaţi la faţa locului, ca urmare a faptului că consumase băuturi alcoolice. Instanţa a apreciat că nu există siguranţa faptului că inculpatul ar fi avut vreun moment intenţia să părăsească locul producerii accidentului de circulaţie, având în vedere modalitatea în care s-au derulat evenimentele ulterior producerii accidentului, împrejurarea că acesta putea să fie în perimetrul respectiv şi să nu fie observat, din cauza întunericului şi aglomeraţiei şi ţinând cont de menţiunile deficitare expuse în procesul-verbal de cercetare la faţa locului. Instanţa a mai reţinut că sintagma „părăsire" presupune, conform sensului uzual, comun, abandonarea unei locaţii, îndepărtarea de aceasta într-o manieră care să ducă la concluzia indubitabilă în sensul aflării într-o altă arie teritorială, împrejurare care nu poate fi stabilită în cauză, din cauza particularităţilor accidentului de circulaţie, a ariei extinse pe care s-au efectuat cercetările şi, mai ales, din cauza

împrejurării că inculpatul s-a aflat cu siguranţă la faţa locului începând cu ora 20:10, dată la care cercetarea efectuată de organele de poliţie se afla în plină derulare. Împrejurarea că inculpatul a încercat să denatureze aflarea adevărului prin determinarea fiului său să declare că el a fost cel care a condus autoturismul implicat în accidentul de circulaţie, nu se circumscrie conţinutului constitutiv al infracţiunii de părăsire a locului accidentului (Judecătoria Iaşi, Sentinţa penală nr. 1385/10.05.2016, dos. 44115/245/2014, defintivă prin respingerea apelului prin Decizia penală nr. 1027/22.1.2017 a Curţii de Apel Iaşi). Ceea ce trebuie evidenţiat în speţa anterior prezentată este că instanţa, chiar dacă la un moment dat face referire şi la lipsa intenţiei inculpatului, şi-a întemeiat soluţia de achitare pe lipsa elementului material al infracţiunii, respectiv pe lipsa dovedirii certe a părăsirii locului accidentului de către inculpat. Împrejurarea că acesta nu şi-a asumat în faţa persoanelor care efectuau cercetarea la faţa locului implicarea în producerea accidentului rutier nu prezintă importanţă, căci în lipsa elementului material al infracţiunii, orice discuţie referitoare la poziţia subiectivă a autorului faţă de accident devine inutilă, din punct de vedere al antrenării răspunderii penale pentru infracţiunea prevăzută de art. 338 al. 1 Cod penal.

Sub aspectul laturii subiective, infracţiunea de părăsire a locului accidentului se poate comite numai cu intenţie directă sau indirectă. E necesar aşadar ca autorul părăsirii se aibă reprezentarea faptului că a fost implicat într-un accident de circulaţie, că acel accident s-a soldat cu rănirea unor persoane (în cazul intenţiei directe) sau că putea să se fi soldat cu rănirea altei persoane (în cazul intenţiei indirecte), precum şi să prevadă că, prin plecare de la locul faptei, creează o stare de pericol pentru siguranţa circulaţiei pe drumurile publice şi pentru actul de justiţie. Este irelevant, sub acest aspect, dacă culpa producerii accidentului rutier îi revine conducătorului auto care pleacă de la faţa locului sau nu, fiind însă necesar, aşa cum am arătat anterior, ca acesta să aibă reprezentarea că a fost implicat într-un accident rutier. Dacă această împrejurare nu a fost cunoscută de către conducătorul auto, nu se poate reţine că acesta a acţionat cu vinovăţie în momentul părăsirii locului accidentului rutier. În acest sens, s-a apreciat şi în practica judiciară într-o cauză în care conducătorul auto a plecat de la faţa locului după ce a acroşat uşor cu autoturismul persoana vătămată aflată pe partea carosabilă a drumului public. Din analiza situaţiei de fapt a rezultat că persoana vătămată, aflată într-o vizibilă stare de ebrietate, stătea pe mijlocul benzii doi de mers, de unde făcea semne autovehiculelor să oprească pentru a-l lua, iar conducătorul auto a oprit în dreptul acesteia întrucât sensul său de

mers era ocupat de mai multe autoturisme care opriseră întrucât semaforul indica culoarea roşie. Văzând autoturismul oprit, persoana vătămată s-a apropiat de acesta, s-a sprijinit de oglinda laterală dreapta şi i-a cerut să îl transporte până într-o localitate limitrofă, însă conducătorul auto l-a refuzat spunând că nu merge în direcţia respectivă, fapt care a determinat un conflict verbal între cei doi. La schimbarea culorii semaforului, conducătorul auto a pus autoturismul în mişcare, trecând încet pe lângă persoana vătămată şi şi-a continuat deplasarea, fără a avea vreun indiciu care să îi dea de înţeles că între autoturismul său şi unul din picioarele persoanei vătămate a existat vreun contact, de natură să îi cauzeze persoanei vătămate vreo leziune, mai ales că aceasta a rămas în picioare după plecarea autoturismului. În aceste condiţii, deşi din probatoriu a rezultat că persoana vătămată a suferit o leziune în urma acroşării de către autoturism, respectiv tumefacţie a gambei posterioare dreapta, care a necesitat pentru vindecare un număr de 3-4 zile de îngrijiri medicale, astfel că fapta este tipică din punct de vedere al laturii obiective, fapta conducătorului auto nu constituie infracţiune, căci probatoriul administrat în cauză a relevat faptul că acesta nu a avut cunoştinţă despre producerea accidentului de circulaţie, împrejurare care l-ar fi obligat să rămână la faţa locului (Parchetul de pe lângă Judecătoria Iaşi, Ordonanţă de clasare din 26.01.2017, dosar nr. 4723/P/2016).

Reținerea vinovăției sub forma intenției impune cerința ca autorul să cunoască că o persoană a suferit leziuni traumatice ca urmare a accidentului rutier, respectiv să conştientizeze urmările produse asupra victimei, astfel că dacă aceasta prezintă o aparentă stare de sănătate în urma producerii accidentului, fapta nu constituie infracţiune. În practica judiciară s-a apreciat că în situaţia în care victima l-a asigurat pe inculpat că nu doreşte să fie transportată la spital, că este în regulă, iar atitudinea victimei de a pleca de la faţa locului l-a încredinţat pe inculpat de împrejurarea că nu s-a produs o vătămare, fapta inculpatului de a pleca de la locul producerii accidentului nu a fost comisă cu intenția specifică infracțiunii de părăsire a locului accidentului, respectiv cu intenţie, ci a acţionat din culpă cu prevedere, apreciind că nu a produs o vătămare victimei (Judecătoria Alba-Iulia, Sentinţa penală nr. 185 din 2 mai 2018). Într-o altă cauză s-a apreciat că nu se poate stabili, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că persoana aflată la volanul autoturismului a avut reprezentarea faptului că, în urma manevrei efectuate, a rezultat vătămarea integrităţii corporale a persoanei vătămate, respectiv persoana vătămată a suferit o echimoză la piciorul stâng în regiunea ahiliană, în condiţiile în care persoana vătămată a lovit imediat cu pumnul în

autoturismul cu care susnumita se deplasa, zgomotul produs de lovirea autoturismului distrăgând atenţia de la zgomotul de impact dintre autoturism şi piciorul persoanei vătămate. În plus, atitudinea violentă a persoanei vătămate imediat după momentul cu relevanţă penală a creat atât conducătorului auto, cât şi celorlalte persoane care călătoreau în autoturism cu aceasta, impresia că persoana vătămată nu acuză vreo suferinţă, ci că este doar deranjată de faptul că a fost claxonată, fapt pentru care s-a constatat că fapta conducătorului auto de a pleca de la locul producerii accidentului nu are semnificaţie penală (Parchetul de pe lângă Judecătoria Iaşi, Ordonanţă de clasare din 06.07.2017, Dosar nr. 4775/P/2017).

Dimpotrivă, este comisă cu vinovăţie sub forma intenţiei directe, fapta celui care, după producerea accidentului, a transportat victima la spital în vedere acordării de îngrijiri medicale întrucât aceasta acuza dureri la o mână, a plecat de la unitatea spitalicească, lăsându-i victimei date de identitate false şi şi-a continuat activităţile fără a anunţa organele de poliţie despre producerea ccidentului, fără a se întoarce la faţa locului (Judecătoria Iaşi, sentinţa penală nr. 415/21.02.2019, dosar nr. 20483/245/2018, definitivă prin neapelare).

Analiza laturii subiective implică aşadar verificarea cu atenţie a împrejurărilor concrete în care conducătorul auto a ales să plece de la faţa locului, inclusiv în situaţia în care acesta a oprit iniţial la faţa locului, nerămânând pasiv faţă de consecinţele accidentului rutier, urmând a fi analizat în fiecare cauză dacă acesta a avut indicii solide care l-au făcut să considere că persoana vătămată nu a suferit leziuni traumatice sau dacă a minimalizat, din diverse considerente, leziunile pe care aceasta le-a suferit. Faptul că persoana vătămată nu avea leziuni vizibile, că putea să se mişte şi să se deplaseze după accident, că nu a acuzat dureri sau leziuni, că a plecat de la faţa locului sau i-a cerut persoanei vătămate să o transporte cu autoturismul în altă parte decât la spital sau la o unitate în care se poate acorda primul ajutor au fost considerate de practica judiciară drept împrejurări care au fost de natură să îi inducă o percepţie greşită conducătorului auto implicat în accident, cu privire la consecinţele accidentului asupra stării de sănătate a victimei.

Conducătorul auto nu se va putea însă prevala de necunoaşterea stării în care se află victima infracţiunii, în situaţia în care nu a oprit la locul accidentului, deşi condiţiile în care a avut loc accidentul indicau faptul că acesta s-a soldat cu rănirea unei persoane. Astfel, în practica judiciară s-a stabilit că este comisă cu vinovăţia prevăzută de lege şi constituie infracţiune

de părăsire a locului accidentului, fapta inculpatului care, după ce a lovit cu partea din faţă a autoturismului victima angajată în traversarea străzii în loc nepermis, şi-a continuat deplasarea, deşi victima rămăsese căzută pe suprafaţa carosabilă (Judecătoria Iaşi, sentinţa penală nr. 1713/08.06.2018, dosar nr. 31697/245/2017, definitivă prin neapelare). În acest caz, apărarea inculpatului cum că a considerat că victima nu a suferit leziuni nu poate fi reţinută, nefiind fondată pe niciun element de fapt, fiind în fapt consecinţa dezinteresului manifestat de inculpat cu privire la leziunile suferite de persoana vătămată.

Sintetizând aspectele prezentate, reţinem că pentru antrenarea răspunderii penale a unui conducător auto pentru săvârşirea infracţiunii de părăsire a locului accidentului este necesar să se stabilească nu numai că s-a produs un accident de circulaţie, soldat cu rănirea unei persoane şi că un conducător auto implicat a părăsit locul accidentului, ci şi faptul că, la momentul plecării de la faţa locului, acesta a avut cunoştinţă despre producerea accidentului şi despre faptul că o persoană a suferit leziuni. Stabilirea reprezentării pe care conducătorul auto a avut-o privitor la consecinţele accidentului nu presupune însă luarea în considerare a susţinerilor făcute de inculpat, cât timp acestea nu se întemeiază pe elemente de fapt de natură a-i forma acea reprezentare, ci impune o analiză coroborată a tuturor mijloacelor de probă administrate în cauză, astfel încât să se asigure tragerea la răspundere penală a celor care se fac cu adevărat vinovaţi de comiterea infracţiunii.

Bibliografie

Bogdan, S., Şerban, D.A., & Zlati, G. (2014). *Noul Cod penal. Partea specială. Analize, explicaţii, comentarii. Perspectiva clujeană*, Bucureşti, România: Editura Universul Juridic.

Rusu, I., & Bălan-Rusu, M. I. (2014). *Infracţiunile contra siguranţei circulaţiei pe drumurile publice în dreptul penal român*, Bucureşti, România: Editura Universul Juridic.

Sabău, A.-D. (2015). „Înţelesul sintagmei «locul accidentului» din denumirea marginală a infracţiunii prevăzute de art. 338 Cod penal - părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ştergerea urmelor acestuia", în *Revista de note şi studii juridice.*